

RECENZE KNIHY

Alena Bašistová, Cecília Olexová - Organizačná kultúra ako nástroj riadenia ľudských zdrojov

BAŠISTOVÁ, Alena a CECÍLIA OLEXOVÁ. Organizačná kultúra ako nástroj riadenia ľudských zdrojov. Bratislava: Ekonóm, 2012. ISBN 978-80-225-3482-6.

Ľudské zdroje sú významným faktorom existencie a rozvoja akejkoľvek organizácie. Spolu s materiálovými, finančnými a informačnými zdrojmi tvoria základné zdroje organizácie podniku. Význam ľudských zdrojov pre organizáciu a jej fungovanie zdôrazňuje riadenie ľudských zdrojov. Aktivity v oblasti ich riadenia nespádajú len pod personálne oddelenia organizácií, ale sú súčasťou riadiacej činnosti všetkých manažérov. Spôsob riadenia ľudských zdrojov ovplyvňuje organizačná kultúra, ktorá prostredníctvom vhodnej motivácie zamestnancov, ich vedením a usmerňovaním prispieva k rastu výkonnosti organizácie.

Monografia s názvom „Organizačná kultúra ako nástroj riadenia ľudských zdrojov“ je rozdelená do troch hlavných častí, a to Teoretické východiská, Výsledky výskumov a Organizačná kultúra ako nástroj riadenia ľudských zdrojov. Prvá z uvedených častí poskytuje ucelený súbor teoretických poznatkov z oblasti organizačnej kultúry v štyroch kapitolách. Prvá kapitola vymedzuje pojem organizačná kultúra a popisuje faktory, funkcie, prvky a prostriedky organizačnej kultúry. Druhá kapitola sa zameriava na vymedzenie typov a modelov organizačnej kultúry z pohľadu viacerých autorov. Pojednáva tiež o potrebách realizácie zmien organizačnej kultúry v podniku, ich presadení a riadení. Tak ako uvádzajú autorky, „ľudské zdroje predstavujú kľúčový faktor úspechu, rozvoja a budúcnosti podniku“. Problematikou ich riadenia sa zaoberá tretia kapitola, ktorá taktiež popisuje jednotlivé činnosti riadenia ľudských zdrojov, ako je riadenie zamestnaneckej štruktúry organizácie, riadenie pracovného výkonu a hodnotenie ľudských zdrojov, motivácia a odmeňovanie, vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov. Patria sme aj vznikajúce pracovné vzťahy a starostlivosť o ľudské zdroje. Vzťahom medzi organizačnou kultúrou a riadením ľudských zdrojov v podniku sa zaoberá štvrtá kapitola prvej časti monografie.

Druhá časť monografie „Výsledky výskumov“ je zameraná na spracovanie výsledkov realizovaných výskumov a testovanie hypotéz v rámci štyroch oblastí, o ktorých pojednávajú samostatné kapitoly. Autorky realizovali výskum v podnikoch náhodného výberu prevažne z Košického a Prešovského kraja. Výskum zameraný na podnikovú kultúru a jej charakteristiky vo vzťahu k vybraným ukazovateľom podniku bol realizovaný na 77 podnikoch. Autorky na jeho realizáciu využili dotazníkový prieskum, interview a pozorovanie a dáta spracovali deskriptívnou a induktívnou štatistikou (konkrétne jednocestnou analýzou rozptylu ANOVA a korelačnou maticou). Vzťah medzi úrovňami podnikovej kultúry a efektívnosťou podniku bol sledovaný na vzorke 86 podnikov. Na spracovanie výsledkov dotazníkového prieskumu využili autorky neparametrický Gama korelačný koeficient a test jeho významnosti. Výskum zameraný na činnosti riadenia ľudských zdrojov a ich vzťah k vybraným ukazovateľom efektívnosti podniku sa realizoval na vzorke 15 podnikov. Výsledky z rozboru oficiálnych materiálov a dokumentov jednotlivých podnikov, z interview a z dotazníkového prieskumu boli spracované pomocou frekvenčnej a kontingenčnej tabuľky, grafického znázornenia, analýzy rozptylu a korelačnej analýzy. Špecifiká riadenia ľudských zdrojov a podnikovej kultúry v znalostnej spoločnosti boli pozorované a analyzované v 90 podnikoch. Autorky aj v tomto prípade využili na realizáciu výskumu dotazníkový prieskum a dáta spracovali vybranými metódami induktívnej štatistiky.

Tretia, záverečná časť monografie „Organizačná kultúra ako nástroj riadenia ľudských zdrojov“ obsahuje paradigmatický model axiálneho kódovania a možnosti jeho praktického využitia manažérmi podnikov. Podľa uvedeného modelu sú ľudské zdroje najcennejším aktívom organizácie, ktorých riadenie významne ovplyvňuje úspech celej organizácie.

Po obsahovej a formálnej stránke je monografia spracovaná na vysokej vedeckej úrovni. Veľmi pozitívne hodnotím prehľadné spracovanie celej časti Výsledky výskumov, v ktorej autorky preukázali schopnosť spracovať rozsiahle množstvo dát prostredníctvom vhodne zvolených štatistických metód. Monografia je doplnená o väčšie množstvo obrázkov, grafov a tabuliek, ktoré text sprehľadňujú. Autorky pracovali s rozsiahlym množstvom domácej a zahraničnej literatúry, ktorú citovali v súlade s citačnými normami.

Monografia „Organizačná kultúra ako nástroj riadenia ľudských zdrojov“ prináša ucelený súbor všestranne využiteľných poznatkov a môže slúžiť nielen ako zdroj informácií pre širšiu skupinu čitateľov, ktorí sa o danú problematiku zaujímajú, ale aj ako učebný materiál pre študentov študujúcich na fakultách ekonomického zamerania v rámci predmetov so zameraním na organizačnú štruktúru a riadenie ľudských zdrojov.

Ing. Emília SPIŠÁKOVÁ, PhD.
Katedra ekonómie
Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach
Ekonomická univerzita v Bratislave